Raadsstuk

Onderwerp: Tarieven 2012 Bibliotheek Haarlem en omstreken
Reg.nummer: 2011/169271

1. Inleiding
De Bibliotheek Haarlem en omstreken (hierna: de Bibliotheek) heeft de gemeente gemeld de tarieven m.i.v. 2012 aan te passen. Dit voornemen gebeurt in overleg met de gemeente. Zo heeft de raad in 2009 ingestemd met de invoering van een Comfort abonnement naast het Basis abonnement. Deze differentiatie van de bibliotheekabonnementen is succesvol verlopen, het aantal leden is de afgelopen 1,5 jaar licht gestegen, waar er daarvoor een dalende trend was.

De tarieven 2012 voor de Bibliotheek zijn opgenomen in bijlage A. Ter informatie zijn de prestatieafspraken 2012 eveneens bijgevoegd. De Bibliotheek verschuift per 1 september 2011 in de openingstijden, zodat de centrale vestiging ook op zondag open kan. Een toelichting op de verschuiving is opgenomen in bijlage B van deze nota. Tevens wordt daarin een toelichting gegeven over de pilot 'De Bibliotheek op het station', een proef die ook in september 2011 start i.s.m. ProBiblio.

2. Voorstel aan de raad
Het college stelt de raad voor:
- In te stemmen met de tarieven 2012 van de Bibliotheek Haarlem en omstreken

3. Beoogd resultaat
Vaststelling van de tarieven 2012 van de Bibliotheek Haarlem en omstreken.

4. Argumenten
Strategie Bibliotheek Haarlem en omstreken
De landelijke bibliotheken zijn nu nog een lappendeken van organisaties met elk hun eigen systemen, tariefstelsels en leencondities. Een klant kan via de Bibliotheek collectie van andere bibliotheken aanvragen, maar dat is duur. Het gezamenlijk streven is om de komende jaren van de landelijke bibliotheek een sterk en geölied geheel te maken met perfecte dienstverlening naar de klant. Daartoe wordt met rijkssubsidie gewerkt aan een digitale infrastructuur. Hieronder vallen bijv. een nationale catalogus waarin de collectie van het hele land zichtbaar wordt, gezamenlijke marketing, zogenaamde 'Interlibrary loan' voor een laag tarief en binnen 48 uur, een klantenpas waarmee je in het hele land kan lenen en extra diensten daar bovenop, zoals bijv. ebooks, die landelijk centraal georganiseerd worden. Dit alles betekent dat bibliotheken naar elkaar toe moeten groeien.

In 2009 geeft een onderzoeker van de UvA in opdracht van de Vereniging van Openbare Bibliotheken advies over de ontwikkeling van de tariefstelsels.[1]
Onderdelen van het advies zijn:
-voor de klant een standaard tarief met daarnaast een toptarief met meer service; -voor de minima een tarief met compensatie door de gemeente;
-gratis lidmaatschap tot 18 jaar om lezen te bevorderen op jonge leeftijd (ook opgenomen in de criteria voor bibliotheekcertificering);
-korting voor 65-plussers is niet meer noodzakelijk.

[1] De conclusies van het onderzoek staan online:
http://home.medewerker.uva.nl/f.j.m.huysmans/bestanden/Altijd%20prijs.pdf

De Bibliotheek streeft er actief naar om samen met omliggende bibliotheken dit advies over te nemen, zodat gezamenlijke dienstverlening aan klanten de komende jaren mogelijk wordt. De dienstverlening in Haarlem en omstreken wordt steeds beter:
-de website kan gepersonaliseerd worden met online reserveren en verlengen van materialen;
-reserveren is sinds 2010 gratis;
-er is zelfservice en er zijn betaalsystemen.
In 2012 wil de Bibliotheek de klant een email sturen als zijn leentermijn bijna is afgelopen, want boetes zijn een bron van ergernis voor klanten. Daarnaast de mogelijkheid tot betaling via Ideal. De Rotunda (touch-catalogus) wordt uitgeprobeerd in Spaarndam en er komt een bestelservice.
Maar financieel moet het wel allemaal kunnen. Er wordt bezuinigd en er komt nieuwe wetgeving: vanaf 2012 is het abonnement per maand opzegbaar met teruggave van teveel-betaalde maanden.

<u>Het tarievenvoorstel van de Bibliotheek Haarlem en omstreken voor 2012 is:</u>

- Tarief voor 16 en 17 jarigen vervalt, dus 0-17 jaar wordt gratis
- 65+ krijgt geen korting meer
- Het Basisabonnement gaat € 3 omhoog. De klant krijgt een email-attendering bij het aflopen van de leentermijn
- Klanten onder 18 jaar kunnen voor € 3 per jaar ook een email attendering krijgen bij het aflopen van de leentermijn
- Het Comfortabonnement gaat € 5 omhoog. De klant krijgt een email-attendering bij aflopen van de leentermijn. DVD's en CD's kunnen nu geleend worden zonder betaling van leengeld

Toelichting wijziging tarieven m.i.v. 2012
<u>Tarief voor 16-17 vervalt evenals korting voor 65+</u>
Voor beide groepen scheelt het (op grond van de 2010 tarieven) € 7,50 per jaar. Het laten vallen van het tarief voor 16-17 jaar stimuleert het lezen op jonge leeftijd, terwijl er in de huidige situatie een aantal kinderen afhaken als ze 16 worden.
65+ers kunnen indien nodig terugvallen op de Haarlempas. Duinrand en Haarlemmermeer hebben de 65+ korting afgeschaft zonder problemen. In Heemstede wonen de meeste 65+ ers, dus daar zal deze maatregel mogelijk de meeste kritiek ontvangen. Maar dit zijn over het algemeen ook de meest vermogende leden.

<u>Verhoging tarief met 3 euro en attendering op aflopen leentermijn</u>
Door attendering op afloop van de leentermijn zullen de boete-inkomsten voor de Bibliotheek afnemen. Op grond van de ervaringen bij andere bibliotheken schat de Bibliotheek dat dit met 25% zal zijn. Het verlies aan inkomsten moet zij compenseren via een iets hoger tarief (€ 3).
Voor de klant zal het gemiddeld budgetneutraal uitpakken (tarief omhoog, boete omlaag). Boodschap aan de klant: 'Nooit meer boetes!' en 'Als u meteen automatische incasso neemt, kost u dit maar € 1.'

Uit landelijk onderzoek blijkt dat sinds 1975 het aandeel van de klantinkomsten in de totale inkomsten van de bibliotheek gedaald is en de gemeentesubsidie gestegen. 'Men hoeft niet bang te zijn voor een bescheiden tariefsverhoging', meldt het rapport. Ook andere bibliotheken verhogen wegens de bezuinigingen hun tarieven extra in 2012. Haarlem zit onder het gemiddelde, zie het overzicht in bijlage B.

Haarlem en Heemstede hebben beide een regeling voor de minima waar op kan worden teruggevallen. De bibliotheek zal onderzoeken of er behoefte is aan gespreide betaling via automatische incasso.

Gratis lenen van CD's en DVD's binnen Comfort
Dit stimuleert de uitleen van deze materialen en maakt het makkelijker voor de klant. Een groei van het aantal Comfortleden is te verwachten. Het aantal Comfort abonnees is nu 6% en dit moet kunnen groeien naar 20%.

Consequenties langere termijn
Het Basistarief groeide de laatste jaren geleidelijk met inflatie. Het is de verwachting en het streven dat dit in de eerste jaren na 2012 weer het geval zal zijn. Het aantal leden groeit sinds 2009 licht.
Basistarief bibliotheek in €

2008	2009	2010	2011	2012
29	29	30	32*	35*

* met automatische incasso 2 euro korting

Prestatieafspraken 2012
In bijlage A zijn de Prestatieafspraken voor 2012 en het overzicht van de tarieven 2012 van de Bibliotheek Haarlem en omstreken opgenomen. De prestatieafspraken zijn gelijk aan de afspraken voor 2011.

Openingstijden m.i.v. 1 september 2011 en pilot 'De bibliotheek op het station'
Bijlage B bevat een toelichting op de verschuiving in de openingstijden van de Bibliotheek m.i.v. 1 september 2011 en een toelichting over de pilot 'De bibliotheek op het station Haarlem'. De Bibliotheek heeft geen budget om structureel hogere kosten te hebben. Ook structurele sponsoring is niet haalbaar. Om de verschuiving in de openingstijden budgettair neutraal uit te kunnen voeren moet de bibliotheek op andere uren dicht. Hiervoor is een aantal oplossingen gevonden. In 2012 zal de Bibliotheek geopend zijn volgens het openingstijdenschema in bijlage C.

Implementatie van de stationsbibliotheek wordt volledig bekostigd m.b.v. subsidie van de provincie Noord-Holland. De exploitatie is verdeeld tussen de Bibliotheek Haarlem en omstreken (binnen de huidige begroting) en ProBiblio. Leveranciers geven korting en er wordt nog verder gezocht naar sponsoren.

5. Kanttekeningen
Geen.

6. Uitvoering
De nieuwe tarieven zullen ingaan per 1 maart 2012.

7. Bijlagen
A. Prestatieafspraken en overzicht tarieven 2012 Bibliotheek Haarlem en omstreken
B. Toelichting op verschuiving openingstijden Bibliotheek Haarlem en omstreken m.i.v. 1 september 2011 en inzake pilot Stationsbibliotheek Haarlem
C. Overzicht openingstijden Bibliotheek Haarlem en omstreken

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

- In te stemmen met de tarieven 2012 van de Bibliotheek Haarlem en omstreken

Met in achtneming van het aangenomen amendement Haarlem-pas niet aanpassen, aangenomen in de vergadering van 22 september 2011, waarin wordt besloten het basistarief voor mensen met een Haarlem-pas van € 26,25 te veranderen in € 24,50.

Gedaan in de vergadering van … … ……

De griffier De voorzitter